

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
проф. О. В. Бласенко

05 20 19 р.

КУЛЬТУРА МОВИ ЛІКАРЯ: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань 22 Охорона здоров'я, 091 Біологія
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності 222 Медицина, 221 Стоматологія,
228 Педіатрія, 229 Громадське здоров'я, 091 Біологія
(код і найменування спеціальності)
мова навчання українська, російська, англійська

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, відділ аспірантури, докторантури

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

канд. філ. наук, доц. Білик Яна Степанівна
канд. філ. наук, доц. Краєвська Ганна Павлівна,

РЕЦЕНЗЕНТИ: завідувач кафедри інтелектуальних курсів патетичної мови та медичної герменевтики, доктор педагогічних наук Будинова Л.В.
доцент кафедри українознавства, кандидат філологічних наук Демитрук Л.І.

Обговорено на засіданні кафедри українознавства Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова та рекомендовано до затвердження на центральній методичній раді / науковій комісії

« 28 » 03 20 19 року, протокол № 9

Схвалено на центральній методичній раді / науковій комісії та рекомендовано до затвердження вченою радою «20» 05 20 19 року, протокол № 15

Затверджено вченою радою Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

« 30 » 05 20 19 року, протокол № 10

Вчений секретар _____

(підпис)

Серебреннікова О.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Культура мови лікаря: термінологічний аспект» укладена відповідно до Освітньо-наукової програми Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

на третьому (освітньо-науковому рівні)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 222 «Медицина».

(код і найменування спеціальності)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Для аспіранта винесені питання про сучасний науковий продукт, вимоги щодо його укладання, приділена увага продуктивним та репродуктивним різновидам мовленнєвої діяльності, мовно-стилістичним особливостям наукового тексту та технічним вимогам до написання наукової роботи, аналізу найтиповіших помилок слововживання, особливостям перекладу медичних термінів, українським відповідникам запозичених термінів, типовим лексичним помилкам у наукових текстах тощо, а також композиційно-логічній побудові усної наукової доповіді, повідомлення, виступу та його аналізу, мовленнєвій поведінці доповідача.

Статус навчальної дисципліни: вибіркова

Предметом вивчення навчальної дисципліни є культура писемної й усної наукової мови фахівця медичної галузі, процес формування української медичної термінології, її лексико-семантичні особливості та структурно-граматична будова.

Міждисциплінарні зв'язки: Вибіркова навчальна дисципліна «Культура мови лікаря: термінологічний аспект» інтегрується з дисципліною «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (допомагає усвідомити мовностилістичні технології роботи з науковими текстами на профільних дисциплінах), займаючи важливе місце в професійній підготовці майбутнього фахівця, а також на рівні оформлення результатів наукових досліджень та захисту наукових робіт з іншими фаховими дисциплінами, а саме: «Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації», «Англійська мова у науково-медичному спілкуванні», «Медична етика та деонтологія», «Публікаційна активність та наукометричні бази даних», «Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень», «Сучасна внутрішня медицина», «Внутрішні хвороби», «Кардіологія», «Ревматологія», «Фтизіатрія», «Гастроентерологія, ендокринологія», «Загальна практика-сімейна медицина», «Побічна дія ліків», «Клінічна фармакологія», «Клінічна біохімія та мікробіологія», «Клінічна морфологія», «Нормальна анатомія», «Патологічна анатомія», «Фізіологія», «Патологічна фізіологія», «Фармакологія», «Мікробіологія», «Гістологія».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Культура мови лікаря: термінологічний аспект» є аналіз різних видів сучасної наукової продукції, ознайомлення з нормативними документами, що регулюють правила укладання документів; вивчення особливостей функціонування й упорядкування українських медичних термінів на сучасному етапі, з'ясування причин виникнення та окреслення альтернативних шляхів їх вирішення; сприяння виробленню цілісного погляду на мову, доречного використання мовних засобів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Культура мови лікаря: термінологічний аспект» є формування системи знань, професійних умінь, мовнокомунікативної, мовнотермінологічної, стилістичної компетенції, вироблення навичок формулювання проблеми, визначення актуальності наукового дослідження, його теоретичного та практичного значення, опанування технологіями роботи з науковим текстом, виявлення лексико-семантичних особливостей сучасної медичної термінології.

Програмні результати навчання (РН):

РН1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації

РН2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій

РН11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій

РН12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері

РН14 Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення

Очікувані результати навчання з дисципліни:

1. Здобувач вищої освіти розрізняє науковий стиль як важливу форму втілення наукової інформації, функційне навантаження конкретних терміносистем.
2. Вміє будувати науковий текст різних жанрів, дотримуватися в ньому правильності, точності, логічної послідовності, змістовності; здійснювати цитування, посилання, покликання; грамотно укладати бібліографічний опис.
3. Застосовує тактики трансформування створеного автором писемного наукового тексту в його усно-інформативний різновид, пристосований до сприймання в аудиторії.
4. Знає основні види сучасної наукової продукції, вимоги до її укладання; мовностилістичні ресурси української літературної мови й мовні засоби організації наукової інформації у фаховому тексті; композиційно-логічну побудову усної доповіді.
5. Розуміє основи й техніки наукового редагування, саморедагування, перекладання наукових праць.
6. Використовує основні засоби кодифікації (словники, довідники).
7. Створює нормативні наукові тексти зі спеціальності.
8. Правильно й грамотно складає відгуки та рецензії на наукові роботи тощо.
9. Володіє інформацією про рівень розвитку сучасної української літературної мови, нормами мовного та графічного оформлення тексту, про науковий стиль як важливу форму втілення наукової інформації, про вплив науково-професійної діяльності на розбудову національної словникової бази, про функційне навантаження конкретних терміносистем.
10. Аргументовано оцінює власне наукове мовлення. Аналізує шляхи формування системи медичної термінології. Визначає джерела її поповнення, основні словотворчі моделі. Виявляє лексико-семантичні особливості сучасної медичної термінології.

2. Програма навчальної дисципліни

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Культура мови лікаря: термінологічний аспект	Модуль 1-4	45	1,5	8	22	15

Змістовий модуль 1. Сучасний науковий продукт. Вимоги до його укладання

Тема 1. Сучасний науковий продукт

Види наукової продукції. Форми впровадження наукових досягнень. Вимоги до написання дисертаційного дослідження. Автореферат. Наукова стаття. Тези. Поняття друкованого аркуша. Мовно-стилістичні та технічні вимоги до написання наукової роботи.

Тема 2. Рівень оригінальності наукової праці та способи його досягнення

Плагіат як форма академічної нечесності. Поняття плагіату. Оригінальність тексту. Правила цитування. Бібліографія. Правила оформлення бібліографічних покликань. Особливості оформлення бібліографічного переліку. Основні правила оформлення джерела.

Тема 3. Презентація наукового дослідження

Комп'ютерна презентація. Види презентацій. Мовно-стилістичні вимоги до укладання презентації. Технічні вимоги до укладання презентацій. Підбір фонових кольорів. Використання рисунків, фотографій, художніх ілюстрацій. Комунікативні стратегії.

Змістовий модуль 2. Термін як основа наукового дискурсу

Тема 1. Термін як основа наукового дискурсу

Термін і терміносистема. Історія становлення української медичної термінології. Лексико-семантична організація медичної термінології. Паронімія як вияв лексико-семантичних відношень у медичній термінології. Полісемія та омонімія в медичній терміносистемі.

Антонімія медичної термінології. Синонімія як вияв системності медичної термінології. Терміни-епоніми як спосіб вияву синонімії в медичній термінології.

Тема 2. Правопис медичних термінів

Основні вимоги до термінів: точність, асоціативність, інформативність. Правопис термінів іншомовного походження. Правопис складних термінів. Функціонування термінів з частиною «подібний». Функціонування дієприкметників в медичному дискурсі та способи уникнення кальок в медичній терміносистемі.

Тема 3. Термін та культура слововживання

Аналіз найтипівіших помилок слововживання. Особливості перекладу медичних термінів. Українські відповідники до запозичених термінів. Лексичні помилки у слововживанні. Доречність використання мовного засобу.

Тема 4. Мовні особливості наукового тексту

Терміни як лексична особливість наукового тексту. Типові лексичні помилки в науковому тексті. Морфологічні ознаки наукового стилю.

Змістовий модуль 3. Культура писемного наукового мовлення

Тема 1. Репродуктивні різновиди мовленнєвої діяльності

Анотація як писемна форма мовленнєвої діяльності. Структура тексту анотації. Рекомендації щодо написання анотації. Слова й словосполучення, найбільш вживані в анотаціях. Написання анотацій до наукових статей. Укладання довідково-рекомендаційних анотацій до наукової

літератури. Визначення жанрів наукових першоджерел за анотацією. Функції анотацій у пошуку наукових джерел. Лексико-граматичні засоби оформлення структурних частин довідково-рекомендаційної анотації наукової статті. Переклад і редагування текстів анотацій.

Реферат-резюме як писемна форма наукової діяльності. Структура і композиція тексту реферату-резюме. Лексико-граматичні конструкції оформлення тексту наукового реферату-резюме. Ознайомлення зі зразками клішованих рефератів-резюме на різножанрові наукові джерела. Визначення синонімічних мовних / мовленнєвих стандартів-кліше, а також спільних для анотації та реферату.

Комп'ютерний переклад. Різновиди перекладу та системи комп'ютерного перекладу.

Тема 2. Продуктивні різновиди мовленнєвої діяльності

Тези як вид мовленнєвої діяльності. Вимоги до складання тез. Способи вираження логічних зв'язків між тезами. Найбільш поширені мовленнєві формули в тезах. Укладання тез. Визначення лексико-граматичних конструкцій для вираження впевненості, припущення, критики (непогодження), притаманних текстам тез. Редагування.

Наукова стаття як вид наукової діяльності. Функції наукової публікації. Структура тексту наукової статті. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу. Етапи написання наукової статті. Найбільш уживані в науковій статті формулювання. Визначення й формулювання мети, об'єкта, предмета наукового дослідження. Оформлення лексико-граматичних конструкцій, притаманних текстам наукових статей. Формулювання головних порад-рекомендацій для молодих авторів наукових праць. Основні форми запису цифрової інформації в наукових працях. Структурні елементи таблиць у науковій літературі. Форми подання ілюстративного матеріалу в науковій літературі. Редагування текстів наукових статей.

Рецензія й відгук як писемні форми продуктивної наукової діяльності. Структура текстів. Найуживаніші формулювання в тексті рецензії й відгуку. Спільне і відмінне між анотацією, рецензією й відгуком. Оформлення рецензій і відгуків до наукових статей, тез. Редагування й переклад текстів рецензій, відгуків.

Тема 3. Особливості оформлення наукової роботи. Цитування

Загальні правила й обов'язкові вимоги до цитування. Порушення засад наукової етики. Покликання (посилання) на використані джерела. Використання різних форм цитування під час цитування авторів. Кількість та обсяг цитат у тексті наукової доповіді, статті. Поняття «некоректне цитування» та запобігання цьому. Введення в науковий контекст цитат відповідно до чинних норм оформлення цитат у сучасній українській мові. Переклад і редагування цитат.

Тема 4. Особливості оформлення наукової роботи. Бібліографія

Правила оформлення бібліографічних покликань. Особливості оформлення бібліографічного переліку. Основні правила оформлення джерела. Редагування бібліографічних джерел. Визначення типу літературного джерела (монографія, стаття, посібник тощо) за бібліографічним описом. Ілюстрування прикладами бібліографічних описів (вихідних даних) газетної (журнальної) статті, статті зі збірника, колективної монографії, книги. Визначення між ними спільного й відмінного у вимогах. Оформлення певної літератури (книг, журналів, посібників тощо) як бібліографічних джерел.

Змістовий модуль 4. Культура усної комунікації

Тема 1. Виступ із науковим повідомленням. Мовленнєва поведінка доповідача

Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, повідомлення, виступу. Основні структурні елементи виступу. Етапи підготовки виступу. Проголошування виступу. Аналіз виступу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Сучасний науковий продукт. Вимоги до його укладання				
Т.1. Сучасний науковий продукт		2		1
Т.2. Рівень оригінальності наукової праці та способи його досягнення		2	2	1
Т.3. Презентація наукового дослідження				1
Змістовий модуль 2. Термін як основа наукового дискурсу				
Т.1. Термін як основа наукового дискурсу		2		0,5
Т.2. Правопис медичних термінів		2		0,5
Т.3. Термін та культура слововживання			2	0,5
Т.4. Мовні особливості наукового тексту			4	0,5
Змістовий модуль 3. Культура писемного наукового мовлення				
Т.1. Репродуктивні різновиди мовленнєвої діяльності			4	0,5
Т.2. Продуктивні різновиди мовленнєвої діяльності			4	0,5
Т.3. Особливості оформлення наукової роботи. Цитування.			2	0,5
Т.4. Особливості оформлення наукової роботи. Бібліографія.			2	0,5
Змістовий модуль 4. Культура усної комунікації				
Т.1. Виступ із науковим повідомленням. Мовленнєва поведінка доповідача.			2	8
Підсумковий модульний контроль			2	
Усього		8	22	15

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасний науковий продукт	2
2.	Рівень оригінальності наукової праці та способи його досягнення	2
3.	Термін як основа наукового дискурсу	2
4.	Правопис медичних термінів	2
Усього		8

5. Тематика практичних занять

№	Назва тем	Кількість годин
1.	Презентація наукового дослідження	2
2.	Термін та культура слововживання	2
3.	Мовні особливості наукового тексту. Терміни як лексична особливість наукового тексту. Типові лексичні й морфологічні помилки в	2

	науковому тексті	
4.	Репродуктивні різновиди мовленнєвої діяльності. Анотація як писемна форма мовленнєвої діяльності. Реферат-резюме як писемна форма наукової діяльності.	4
5.	Продуктивні різновиди мовленнєвої діяльності. Тези як вид мовленнєвої діяльності. Наукова стаття як вид наукової діяльності. Рецензія та відгук як писемні форми наукової діяльності	4
6.	Особливості оформлення наукової роботи. Цитування: загальні вимоги. Покликання (посилання) на використані джерела	2
7.	Особливості оформлення наукової роботи. Бібліографія. Правила оформлення бібліографічних покликань. Особливості оформлення бібліографічного переліку. Основні правила оформлення джерела	2
8.	Виступ із науковим повідомленням. Мовленнєва поведінка доповідача	2
	Підсумковий контроль	2
Усього		22

6. Самостійна робота

№	Назви тем	Кількість годин
1.	Сучасний науковий продукт	1
2.	Рівень оригінальності наукової праці та способи його досягнення	1
3.	Презентація наукового дослідження	1
4.	Термін як основа наукового дискурсу	0,5
5.	Правопис медичних термінів	0,5
6.	Термін та культура слововживання	0,5
7.	Мовні особливості наукового тексту	0,5
8.	Репродуктивні різновиди мовленнєвої діяльності	0,5
9.	Продуктивні різновиди мовленнєвої діяльності	0,5
10.	Особливості оформлення наукової роботи. Цитування.	0,5
11.	Особливості оформлення наукової роботи. Бібліографія.	0,5
12.	Виступ із науковим повідомленням. Мовленнєва поведінка доповідача.	8
Усього		15

7. Індивідуальні завдання: Розробка презентацій, реферативних повідомлень, написання реферату, підготовка доповідей на наукові, науково-практичні конференції, написання наукової статті, тез.

8. Завдання для самостійної роботи: опрацювання матеріалу згідно з тематичним планом із застосуванням сучасних інформаційних технологій, опрацюванням ситуаційних задач, пошуку on-line спеціалізованих ресурсів з презентацією доповіді / повідомлення / розмовної теми тощо, написання й оформлення репродуктивних різновидів мовленнєвої діяльності.

9. Методи навчання: практичні заняття, лекція, пояснення, бесіда, організація дослідження, розповідь, ілюстрація, демонстрація, презентація, спостереження, науково-дослідні роботи, навчальна / проблемна дискусія, суперечка, робота з текстовим матеріалом, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, моделювання ситуацій з метою зацікавлення, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід. Використання дистанційного навчання із залученням аспірантів до освітніх ресурсів.

10. Методи оцінювання (контролю): поточний контроль, модульний контроль; усний контроль (основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне, опитування), комбіноване опитування; письмовий контроль; програмовий контроль.

11. Форма підсумкового модульного контролю успішності навчання: диференційований залік. Оцінка за модуль визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (поточний контроль, можливо, із додаванням балів за індивідуальну роботу) та балів за підсумковий модульний контроль (залік) і виражається за 200-бальною шкалою.

12. Форма поточного контролю успішності навчання: Оцінка з вибіркової дисципліни «Культура мови лікаря: термінологічний аспект» визначається з урахуванням поточного контролю знань аспіранта (аудиторна, індивідуальна робота) з тем, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, за традиційною 4-бальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») з подальшою конвертацією у багатобальну шкалу.

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст лекційного та практичного матеріалу в повному обсязі, ілюструючи відповідь різноманітними прикладами. Викладає матеріал лаконічно, точно, без помилок і неточностей, вичерпно, ґрунтовно. Вільно виконує практичні завдання різного рівня складності. Самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли аспірант знає зміст дисципліни та добре її розуміє. Відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок. Виконує практичні завдання з незначними помилками, огріхами в написанні чи укладанні документів у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться аспірантові на основі його знань всього змісту тем, але при задовільному рівні їх розуміння. Аспірант спроможний виконувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою зустрічних чи супровідних питань. Виявляє практичні вміння й навички, набуті під час вивчення дисципліни, відчуваючи складнощі у простих випадках. Не спроможний самостійно дати послідовну, зрозумілу відповідь на теоретичне питання й опрацювати практичне завдання, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання та вміння аспіранта не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, передбаченої в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю цієї теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу та не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється під час проведення диференційованого заліку.

Критерії оцінювання

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, які закінчуються заліком та Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (120 балів) для дисциплін, що закінчуються підсумковим модульним контролем (ПМК), ухвалені рішенням Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова (Протокол № 2 від 28.09.2010 року).

Інструкція оцінювання іспитів та диференційованих заліків згідно з рішенням Вченої Ради ВНМУ від 27.09.2012 року (в основних Положеннях з організації навчального процесу).

Вибіркова дисципліна «Культура мови лікаря: термінологічний процес» вивчається протягом 1 семестру, складається з 4-х змістових модулів.

Підсумковий модульний контроль є диференційованим заліком, який проводиться на останньому занятті за розкладом. Диференційований залік передбачає відповідь на два теоретичні питання, які стосуються лекційного матеріалу та тем чотирьох змістових модулів, а також одного практичного завдання з написання / укладання продуктивного або репродуктивного виду наукової мовленнєвої діяльності.

Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант під час підсумкового модульного контролю, складає 80. При цьому, теоретичні питання оцінюються в 20 балів, практичне – 40 балів. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 60% від максимальної суми балів за ПМК.

Оцінка за диференційований залік відповідає шкалі: оцінка «5» – 80-71 бал, оцінка «4» – 70-61 бал, оцінка «3» – 60-50 балів.

Поточна успішність визначається за весь курс вивчення дисципліни, середня оцінка конвертується (переводиться) в бали відповідно до 120-бальної шкали.

Загальна сума балів, які аспірант набрав, успішно виконавши програму з дисципліни й склавши поточний та підсумковий контролі, відповідають фіксованій шкалі оцінок: оцінка «5» – 200-180 бал, оцінка «4» – 179-160 балів, оцінка «3» – 159-122 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою за екзамен, курсовий проект (роботу), практику
180-200	A	Відмінно
170-179,99	B	Добре
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	Задовільно
	FX	
		незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення: навчальний контент (тексти та конспекти лекцій, розширений план лекцій, плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, методичні вказівки, розробки, практичні й ситуаційні завдання, тести, або кейси для поточного та підсумкового контролів знань і вмінь здобувачів); технічні засоби навчання (комп'ютери, проектор).

14. Рекомендована література

Основна (Базова)

1. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень : підручник. Київ : Вища школа, 1997. 271 с.
2. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови : навчальний посібник. Київ : АртЕк, 1999. 262 с.
3. Васенко Л. А. Дубічинський В. В., Кринець О. М. Фахова українська мова : навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2008. 274 с.
4. Верхратський С. А., Заблудовський П. Ю. Історія медицини : 4-е вид., випр. і доп. Київ, 1991. 431 с.
5. Дідик-Меуш Г. М. Медична номенклатура в пам'ятках української мови XVI–XVIII ст. : автореф. дис ... канд. філол. наук. Львів, 2001. 19 с.
6. Дудик П. С. Стилїстика української мови : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2005. 368 с.
7. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : ВД «Професіонал», 2007. 240 с.
8. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 424 с.
9. Культура наукової мови : навчальний посібник. Харків : Тім Пабліш Груп, 2015. 224 с.
10. Лудченко А. А. Основи научных исследований : учебное пособие. Київ : Знання, 2000. 114 с.

11. Лутовинова В. І. Реферування як процес мікроаналітичного згортання інформації : практичний посібник. – Київ, 2007. 72 с.
12. Місник Н. В. Формування української медичної клінічної термінології: дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / НАН України; Інститут української мови. К., 2002. 173 с.
13. Наконечна Г. В. Формування і розвиток української хімічної термінології : автореф. дис ... канд. філол. наук. Київ, 1994. 17 с.
14. Науково-дослідна робота в закладах освіти : методичний посібник; укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. Тернопіль : Астон, 2001. 138 с.
15. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навчальний посібник. Київ : ЦНЛ, 2006. 312 с.
16. Основи культури наукового мовлення : навчальний посібник / Плотницька І. М. та ін. Київ : НАДУ, 2011. 80 с.
17. Пономарів О. Д. Культура слова : Мовностилістичні поради : навчальний посібник. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
18. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови : підручник. Тернопіль : Навчальна книга, 2000. 248 с.
19. Семеног О. М. Культура наукової української мови : навчальний посібник. К. : ВЦ «Академія», 2012. 216 с.
20. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. К. : РННЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.
21. Целуйко М. Є. Методичні рекомендації щодо виконання і захисту курсових, дипломних і магістерських робіт : комплекс навчально-методичних матеріалів. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 32 с.
22. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2004. 260 с.
23. Ярема С. На тему української наукової мови. Львів : НТШ, 2002. 44 с.

Додаткова

1. Ганіткевич Я. Відродимо українську медичну літературу. *Лікарський збірник. Нова серія.* Львів, 1996. Т. 3. С. 58–63.
2. Горецький П. Й. Історія української лексикографії. Київ, 1963. 243 с.
3. Золотухін Г. О., Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Фахова мова медика : підручник. Київ, 2001. 392 с.
4. Німчук В. В. Мова українського травника XVI ст. *Мовознавство.* Київ, 1976. № 5. С. 43–55.
5. Юкало В. Я. Культура мови : навч. посібник для студентів вищих медичних закладів освіти; за ред. Л. В. Струганець. Тернопіль, 1999. 77 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту». URL : zakon.rada.gov.ua/go/1556-18
2. Закон України «Про авторське право та суміжні права». URL : zakon.rada.gov.ua/go/1556-18
3. Плагіат в Інтернет-ЗМІ України: правове регулювання. URL : <http://www.mediakrytyka.info/onlayn-zhurnalistyka/plahiat-v-internet-zmi-ukrayiny-pravove-rehulyuvannya.html>